

نقش عملکرد مالی گذشته در دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و تعهدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

خدیدجه ربیعی^۱

حسن فتوحی فشمی*^۲

عبدالله فتوحی فشمی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۰۴ تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۰۸/۱۵

چکیده

این پژوهش با هدف ارزیابی نقش عملکرد مالی گذشته در دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و تعهدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به انجام رسید. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸ بود. جهت گردآوری اطلاعات مورد نیاز تعداد ۱۴۰ شرکت به عنوان نمونه به روش حذفی سیستماتیک انتخاب گردید. اطلاعات گردآوری با استفاده از روش رگرسیون پانل دیتا و رگرسیون ترکیبی در نرم‌افزار Eviews10 تجزیه و تحلیل شد. نتایج به دست آمده در سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان داد بازده دارایی‌ها در دوره گذشته تأثیر مثبت و معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد. همچنین بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی ندارد. لذا می‌توان عنوان کرد افزایش عملکرد ناشی از بازده دارایی‌ها در دوره گذشته مدیران را ترغیب به دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و تعهدی در شرکت می‌نماید.

واژگان کلیدی

بازده حقوق صاحبان سهام، بازده دارایی، دستکاری سود، عملکرد مالی، مدیریت سود.

۱. استادیار حسابداری، دانشگاه پیام نور، گلستان، ایران. (k.rabiee@ut.ac.ir)
۲. دانش آموخته کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه گیلان، رشت، گیلان، ایران. (نویسنده مسئول: hassan.fotouhi0@gmail.com)
۳. دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه غیر انتفاعی مهرآستان، آستانه، گیلان، ایران. (A.fotuhi69@gmail.com)

مقدمه

مدیران با توجه به انگیزه‌های خاص برای رسیدن به سودهای هدف از مدیریت فعالیت‌های واقعی برای دستکاری سودها استفاده می‌کنند. دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی می‌تواند بر اجزا سود شامل جز نقدی و جز تعهدی سود تأثیر گذاشته و باعث شود که سرمایه‌گذاران نتوانند درک و شناخت صحیحی از پیش‌بینی سود دوره آتی و ارزش‌گذاری سهام شرکت‌ها داشته باشند از آنجایی که بین سود و بازده رابطه مثبتی وجود دارد، بنابراین، بازده آتی و به دنبال آن ارزش‌گذاری سهام نیز تحت تأثیر تفسیر اشتباه سرمایه‌گذاران از محتوای سود قرار می‌گیرد که نتیجه آن وزن دهی اشتباه به اجزا سود (شامل جز نقدی و جز تعهدی) یا به عبارتی کج قیمت‌گذاری اجزا سود (شامل جز نقدی و جز تعهدی) توسط سرمایه‌گذاران خواهد بود (نیکبخت و افلاطونی، ۲۰۱۴). مدیریت فعالیت‌های واقعی، انحراف از روش‌های عملیاتی عادی بوده و انگیزه مدیران از آن گمراه کردن برخی افراد ذینفع می‌باشد، به صورتی که باور کنند اهداف گزارشگری از طریق فعالیت‌های عادی محقق شده است. از سوی دیگر، از آنجا که سود غیرعادی، سود مازاد بر بازده عادی حقوق صاحبان سهام است، آگاهی از آن در تصمیم‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران مؤثر خواهد بود. از این رو شناخت عوامل تأثیرگذار بر ایجاد سود غیرعادی و نیز پایداری محتوای سود از مسائل مهم مطروحه در تصمیم‌های اقتصادی می‌باشد. چنانچه سرمایه‌گذاران تأثیر دست‌کاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی را بر اجزا سود شامل جز تعهدی و جز نقدی سود را به درستی درک و شناسایی کنند در این صورت ارزش‌گذاری سهام شرکت‌ها توسط آنها به درستی انجام خواهد شد (بارتو و همکاران^۱، ۲۰۰۲). سود به عنوان مبنایی برای محاسبه مالیات، معیاری برای ارزیابی موفقیت عملکرد شرکت‌ها، معیاری برای تعیین میزان سودهای قابل تقسیم، معیاری برای مدیریت توزیع سود سهام و مبنایی برای ارزیابی موفقیت واحد اقتصادی می‌باشد؛ بنابراین چون سودها حاوی اطلاعات مهمی برای استفاده‌کنندگان داخلی و خارجی هستند به وسیله مدیران مدیریت می‌شوند تا به سرمایه‌گذاران خارجی آگاهی دهند که عملکرد شرکت مطلوب است. سود گزارش شده از جمله اطلاعات مالی مهمی است که در هنگام تصمیم‌گیری توسط افراد در نظر گرفته می‌شود (نصیری و حسن نژاد، ۲۰۱۸).

بالسام و همکاران^۲ (۲۰۰۳) بر این باورند که حساب‌برسان از رابطه بین ضریب واکنش سود و کیفیت سود می‌توانند مدیریت سود را تشخیص داده و از آن جلوگیری کنند؛ بنابراین، کیفیت گزارشگری مالی افزایش می‌یابد. واکنش سرمایه‌گذاران به اخبار منفی گزارشگری منفی، خبرهای بدی در مورد عملکرد شرکت را منتشر می‌کند و اخبار خوب در ارتباط با سود عملکرد ارتقا می‌دهد (فروزنده و همکاران، ۲۰۲۰). مدیریت سود، عملکرد واقعی شرکت را منعکس نمی‌کند و ممکن است منجر به ارائه اطلاعات نادرستی در مورد شرکت شود در نتیجه موجب قضاوت نادرست سهامداران و سرمایه‌داران در مورد عملکرد شرکت می‌شود (اباید^۳، ۲۰۱۲). به اعتقاد هو و همکاران^۴ (۲۰۱۵) آن دسته از واحدهای تجاری که با عملکرد ضعیفی روبرو بوده‌اند، انگیز قوی‌تری برای افزایش سود گزارش شد خود از طریق فرآیند مدیریت داشته و برعکس در واحدهای تجاری که از عملکرد خوبی برخوردار بوده‌اند، احتمال اتخاذ شیوه‌های افزایش مصنوعی سود توسط مدیریت کمتر است. در این صورت واحدهای تجاری که به دلیل عملکرد ضعیف تجاری،

^۱ - Bartov et al

^۲ - Balsam et al

^۳ - Ebaid

^۴ - Hu et al

وجوه نقد حاصل از عملیات کمتری گزارش نموده‌اند، احتمالاً مورد ارزیابی ضعیفی توسط سرمایه‌گذاران قرار خواهند گرفت و مدیران این واحدها دارای انگیزه قوی خواهند بود که برای اجتناب از چنین وضعیتی سود خود را بالاتر گزارش کنند، قیمت سهام را بالا ببرند، تصویر خوشایندی از واحد تجاری ارائه کنند، پاداش مدیران را افزایش دهند و در نهایت هزینه‌های سیاسی واحد تجاری را کاهش دهند (چوی^۱، ۲۰۱۲). بنابراین، یکی از روش‌هایی که گاهی اوقات برای آرایش اطلاع‌رسانی وضعیت مطلوب شرکت‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد مدیریت سود است (چن و همکاران^۲، ۲۰۱۵). از سوی دیگر، امروزه یکی از مهم‌ترین مسائل مؤسسات، اندازه‌گیری عملکرد مالی آنها است. اندازه‌گیری عملکرد مالی شرکت‌ها از آنجا که اساس بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها در داخل و خارج از شرکت است دارای اهمیت دوچندان است. تصمیم‌گیری مربوط به سرمایه‌گذاری‌ها، افزایش سرمایه شرکت‌ها، رابطه نمایندگی و بسیاری از تصمیمات دیگر همگی مبتنی بر اندازه‌گیری عملکرد مالی است (صالحی کردآبادی و زاد دوستی، ۲۰۲۰).

انعطاف‌پذیری مدیر در تنظیم و تغییر روش حسابداری خاص این را نشان می‌دهد هر آنچه در صورت‌های مالی اندازه‌گیری می‌شود می‌تواند دقیق مدیریت شود. به‌طور فزاینده، عدم اطمینان بالای بازار، تضاد در منافع و تنوع ذینفعان باعث می‌شود، مفهوم مدیریت سود برای مدیران شرکت در دستیابی به بهترین سازش بین سهامداران و ذینفعان توسط اجرای سیاست مدیریتی با ایجاد تعدی یا مداخلات ناخواسته در روند ارائه اطلاعات مالی برای برخی از سطوح سود بسیار مهم است (تانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۵). روش‌های مدیریت سود که معمولاً توسط مدیران استفاده می‌شود، عبارت از استفاده و دستکاری داده‌های مالی تعهدی و نقدی شرکت‌ها است (کوتاری و همکاران^۴، ۲۰۱۵؛ فرانسیس و همکاران^۵، ۲۰۱۶). برخی تحقیقات توسط گانی^۶ (۲۰۱۰) و تانگ و همکاران (۲۰۱۵) بیان می‌کنند که مدیریت سود می‌تواند عملکرد مثبت شرکت را بهبود بخشد، اما چند مطالعه دیگر نیز مانند کوهن و زاروین^۷ (۲۰۱۰) و کوتاری و همکاران (۲۰۱۵) نشان دادند که مدیریت سود از عملکرد شرکت حمایت نمی‌کند (ساری و همکاران^۸، ۲۰۲۱). بر اساس مطالب ذکر شده هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی نقش عملکرد مالی گذشته در دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و تعهدی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

ادبیات نظری و پیشینه پژوهش

در ادبیات حسابداری ارائه تعریف روشن از مدیریت سود مشکل است، زیرا مرز میان مدیریت سود و تقلب‌های مالی مشخص نیست ولی تفاوت‌های مفهومی آشکاری میان فعالیت‌های حسابداری تقلبی و قضاوت‌ها و برآوردهایی که در چارچوب اصول پذیرفت شد حسابداری قرار می‌گیرند وجود دارد و از آنها می‌تواند جهت مدیریت سود استفاده نمود (زلقی و قدمی مشهود، ۲۰۱۸). مدیریت سود عملی است که موجب می‌شود، سود گزارش شده بیشتر منعکس‌کننده‌ی خواسته‌های مدیریت باشد تا عملکرد مالی بنیادی شرکت همچنین مدیریت سود را به‌عنوان مداخله هدفمند در فرآیند گزارشگری مالی با قصد تحصیل برخی منافع شخصی تعریف می‌کنند. این دو تعریف بر جنبه‌ی فرصت‌طلبانه مدیریت

1- Choy

2- Chen et al

3- Tang et al

4- Kothari et al

5- Francis et al

6- Gunny et al

7- Cohen and Zarowin

8- Sari et al

سود تمرکز دارند؛ یعنی، مدیریت با انگیزه‌ی سودجویانه اقدام به مدیریت سود می‌کنند و به‌طور ضمنی بیان می‌کنند که مدیریت سود موجب کاهش محتوای اطلاعاتی اعداد حسابداری خواهد شد (صالحی کردآبادی و زاد دوستی، ۲۰۲۰). مدیریت سود زمانی رخ می‌دهد که مدیران در گزارشگری مالی و در سازمان‌دهی معاملات از قضاوت استفاده کرده و گزارشات مالی را تغییر دهند به گونه‌ای که برخی از ذینفعان نسبت به عملکرد اقتصادی شرکت گمراه شوند یا نتایج قراردادهایی را تحت تأثیر قرار دهند که به اعداد حسابداری وابسته هستند. به‌هرحال، مدیریت سود، بر خلاف تقلب مستلزم انتخاب رویه‌های حسابداری و برآوردهایی است که مطابق اصول پذیرفت شده حسابداری هستند (اباید، ۲۰۱۰). شرکت‌هایی که دارای رسوایی‌های حسابداری بودند مدیریت سود را فقط برای پنهان کردن افزایش درآمد، عملکرد ضعیف شرکت و سود انجام می‌دادند (حیب و همکاران^۱، ۲۰۱۳). این امر به‌منظور پاسخگویی مدیران شرکت به انتظارات مردم از پایداری شرکت و تنظیم صورت‌های مالی برای دستیابی به هدف بود. اجرای مدیریت می‌تواند از ضررهای صورت‌های مالی جلوگیری کند (ساری و همکاران، ۲۰۲۱).

ساری و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان عملکرد گذشته و مدیریت سود: تأثیر جریان نقدی آزاد به بررسی تأثیر گردش وجه نقد آزاد به عنوان یک متغیر تعدیل کننده بر عملکرد گذشته و تصمیمات مدیریت سود پرداختند. نتایج نشان داد که میان عملکرد گذشته و مدیریت سود شرکت ریزه معناداری وجود دارد. همچنین جریان نقدی آزاد تأثیر تعدیلگری بر رابطه میان عملکرد گذشته و مدیریت سود شرکت دارد. همچنین عنوان شد عملکرد گذشته متغیر اصلی در تشویق مدیران برای مدیریت سود با جهت کاهش درآمد در دوره جاری است.

صالحی کردآبادی و زاد دوستی (۲۰۲۰) در پژوهش با عنوان رابطه حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و عملکرد مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به بررسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ پرداختند. یافته‌های پژوهش بیانگر وجود رابطه منفی و معنادار بین حاکمیت شرکتی و مدیریت سود است. هم‌چنین بین مالکیت نهادی، اتکای بر بدهی و استقلال هیات مدیره با مدیریت سود رابطه معکوس و معنادار وجود دارد. تمرکز مالکیت و مدیریت سود دارای رابطه معنادار نبوده و بین مدت زمان تصدی مدیرعامل و دوگانگی وظیفه با مدیریت سود نیز رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد. بین حاکمیت شرکتی و عملکرد مالی رابطه معنادار و مستقیم مشاهده شد. مالکیت نهادی، مدت زمان تصدی مدیرعامل و استقلال هیات مدیره نیز دارای رابطه مستقیم و معنادار با عملکرد مالی بوده ولی بین تمرکز مالکیت، اتکای بر بدهی با عملکرد مالی رابطه معنادار حاکم نیست. هم‌چنین، بین دوگانگی وظیفه مدیرعامل و عملکرد مالی رابطه معکوس و معنادار مشاهده گردید.

احمدی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان تأثیر مدیریت سود در رابطه بین خطای پیش بینی سود و پایداری سود: آزمون تئوری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت از ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۷، نمونه شامل ۱۰۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را مورد بررسی قرار دادند. نتایج تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که رابطه معنی داری بین کسب بازده غیر عادی سهام و سود غیر منتظره وجود دارد. همچنین نوع گزارش حسابرسی، بندهای تأکید ویژه و سایر بندهای توضیحی هیچ تأثیری بر کیفیت صورتهای مالی و کسب بازده غیر عادی سهام ندارند.

نصیری و حسن نژاد (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان به بررسی دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی و تأثیر آن بر آگاهی و ادراک سرمایه‌گذاران برخی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را در دوره زمانی

¹ -Habib et al

تحقیق پنج سال از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ مورد بررسی قرار دادند. نتایج بدست آمده از تحقیق حاکی از آن بود که شرکت های مظنون به دستکاری سود از مدیریت هزینه های اختیاری و همچنین مدیریت هزینه های تولید به عنوان یک استراتژی برای دستکاری در نتایج صورت های مالی شان استفاده کرده اند ولی استفاده آن ها از مدیریت وجوه نقد عملیاتی به عنوان یک استراتژی برای دستکاری در نتایج صورت های مالی شان مورد تأیید قرار نگرفت؛ و همچنین نتایج نشان داد که مدیریت فعالیت های واقعی برای دستکاری سود در هر سه سطح آن، باعث درک نادرست سرمایه گذاران از پایداری اجزا سود خواهد شد.

فرضیه‌های پژوهش

بر اساس ادبیات تحقیق و مبانی ذکر شده فرضیات تحقیق بصورت زیر عنوان شدند:

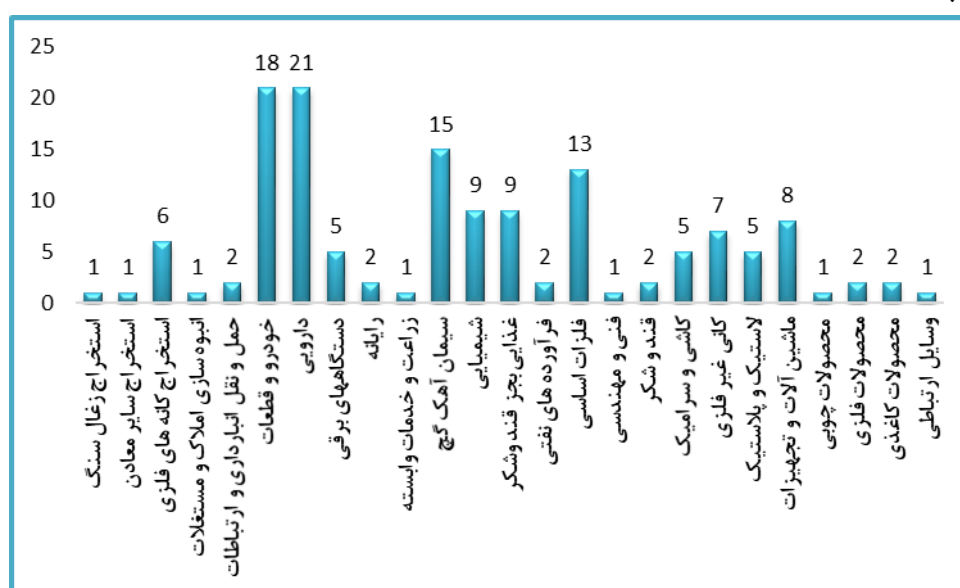
- ۱- عملکرد مالی گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی دارد.
 - ۱-۱- بازده دارایی‌ها در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی دارد.
 - ۱-۲- بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی دارد.
- ۲- عملکرد مالی گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد.
 - ۲-۱- بازده دارایی‌ها در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد.
 - ۲-۲- بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد.

روش‌شناسی پژوهش

این تحقیق از لحاظ هدف از نوع کاربردی است. از آن جهت که می‌تواند مورد استفاده سازمان بورس اوراق بهادار، تحلیل‌گران مالی و کارگزاران بورس، مدیران مالی شرکت‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، سازمان حسابرسی قرار گیرد. این تحقیق از جهت روش استنتاج، از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد. این نوع از تحقیق شامل جمع‌آوری اطلاعات به منظور آزمون فرضیه یا پاسخ به سؤالات مربوط به وضعیت فعلی موضوع مورد مطالعه می‌باشد. روش تحقیق مورد استفاده در این تحقیق به دلیل اینکه متغیر مستقل به وسیله محقق دست‌کاری نمی‌شود، از نوع تحقیقات توصیفی (غیرآزمایشی) می‌باشد و از آنجا که به منظور بررسی روابط علی ممکن، از داده‌های قدیمی و اطلاعات تاریخی استفاده، جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌شود و روابط علی پس از وقوع مورد بررسی قرار می‌گیرند روش تحقیق از نوع پس‌رویدادی می‌باشد. این تحقیق چون به بررسی روابط میان متغیرها می‌پردازد از نوع تحقیقات همبستگی می‌باشد. در این پژوهش روش جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات مربوط به ادبیات تحقیق و فرضیه‌ها، روش کتابخانه‌ای و مراجعه به آرشیوها می‌باشد. بدین صورت که با استفاده از مطالعه کتب، مقالات، پایان‌نامه‌ها، نشریات تخصصی فارسی و لاتین، اینترنت و همچنین مطالعه صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های نمونه، یادداشت‌های توضیحی، گزارشات هیئت‌مدیره به مجمع، سایت سازمان بورس اوراق بهادار تهران انجام می‌گیرد. همچنین در این پژوهش جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از بورس اوراق بهادار به عنوان روش میدانی مطرح می‌شود.

جامعه تحقیق کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸ می‌باشد؛ که نمونه آماری، از بین تمامی شرکت‌های فعال در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸ که همه شروط زیر را داشته باشند انتخاب می‌شوند:

۱. در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸، سهام شرکت در بورس اوراق بهادار مورد معامله قرار گرفته باشد.
 ۲. پایان سال مالی شرکت ۲۹ اسفند ماه باشد و در طی دوره تحقیق سال مالی آن عوض نشده باشد.
 ۳. جزء شرکت‌های واسطه‌گری مالی و سرمایه‌گذاری (هلدینگ) نباشد.
 ۴. اطلاعات مورد نیاز پژوهش را به طور کامل ارائه کرده باشند.
- با توجه به شروط فوق، با روش نمونه‌گیری حذفی سیستماتیک تعداد ۱۴۰ شرکت به عنوان نمونه مورد مطالعه جهت پژوهش انتخاب شد.

شکل (۱): فراوانی شرکت‌های نمونه در صنایع مختلف

مدل تحلیل فرضیات و متغیرهای پژوهش

در این پژوهش جهت تحلیل اطلاعات و فرضیه‌های بصورت میدانی از مدل‌های رگرسیونی زیر استفاده شده است:

مدل تحلیل فرضیه‌های ۱-۱ و ۲-۱

$$REM_{it} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{it-1} + \beta_2 ROE_{it-1} + \beta_3 CFO_{it} + \beta_4 SIZE_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 GROWTH_{it} + \beta_7 DSTR_{it} + \epsilon_{it} \quad (1)$$

مدل تحلیل فرضیه‌های ۱-۲ و ۲-۲

$$AEM_{it} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{it-1} + \beta_2 ROE_{it-1} + \beta_3 CFO_{it} + \beta_4 SIZE_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 GROWTH_{it} + \beta_7 DSTR_{it} + \epsilon_{it} \quad (2)$$

REM_{it} : دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی شرکت i در سال t

AEM_{it} : دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی شرکت i در سال t

ROA_{it-1} : بازده دارایی‌های شرکت i در سال $t-1$

ROE_{it-1} : بازده حقوق صاحبان سهام شرکت i در سال $t-1$

CFO_{it} : نسبت وجوه نقد عملیاتی شرکت i در سال t

$SIZE_{it}$: اندازه شرکت i در سال t

LEV : اهرم مالی شرکت i در سال t

$GROWTH_{it}$: رشد فروش شرکت i در سال t

$DSTR_{it}$: نسبت جاری شرکت i در سال t

متغیر وابسته:

دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی: برای محاسبه دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های

واقعی، از مدل زیر استفاده می‌گردد.

$$\frac{CFO}{A_{t-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{SALE}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{\Delta SALE}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon \quad (3)$$

که در این رابطه:

$CFO_{i,t}$: جریان نقدی عملیاتی

A_{t-1} = کل دارایی‌ها در ابتدای سال

$SALE_{i,t}$ = مبلغ فروش در سال t

$\Delta SALE_{i,t}$: تغییر در مبلغ فروش (فروش سال t منهای فروش سال $t-1$)

$\varepsilon_{i,t}$: خطای پسماند جمله است که بیانگر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی برای هر سال شرکت می‌باشد. در آزمون فرضیه‌ها، از باقیمانده مدل به منظور محاسبه متغیر مدیریت جریان نقدی استفاده می‌شود.

دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی: برای محاسبه دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های

تعهدی از مدل تعدیل شده جونز (۱۹۹۵) استفاده شد. مدل تعدیل شده جونز به شرح زیر است:

$$\frac{TACC}{A_{t-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_{it}}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_{it}}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon \quad (4)$$

که در آن:

$TACC_{i,t}$: جمع اقلام تعهدی - که از سود خالص منهای جریان نقدی عملیاتی به دست می‌آید.

A_{t-1} : جمع کل دارایی‌ها برای شرکت i در سال $t-1$ ،

$\Delta REV_{i,t}$: تغییر درآمد شرکت i در سال t

$PPE_{i,t}$: مانده خالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات برای شرکت i در سال t .

α_1 ، α_2 و α_3 از این رگرسیون به دست آمده و سپس برای محاسبه $DACC$ از مدل ذیل استفاده می‌شود.

$$DACC_{it} = \frac{TACC}{A_{t-1}} - \left[\alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_{it}}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon \right] \quad (5)$$

که در آن:

$\Delta REV_{i,t}$: تغییر در آمد شرکت i در سال t ،

$\Delta REC_{i,t}$: تغییر حساب‌های دریافتی برای شرکت i در سال t ،

$PPE_{i,t}$: مانده خالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات برای شرکت i در سال t و

A_{t-1} : جمع کل دارایی‌ها برای شرکت i در سال $t-1$.

متغیرهای مستقل:

بازده دارایی‌ها: از نسبت سود خالص تقسیم بر ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت در هر سال مالی محاسبه می‌گردد.

بازده حقوق صاحبان سهام: از نسبت سود خالص تقسیم بر کل حقوق صاحبان سهام شرکت در هر سال مالی محاسبه می‌گردد.

متغیرهای کنترلی:

نسبت وجوه نقد عملیاتی: از نسبت سود خالص تقسیم بر کل حقوق صاحبان سهام شرکت در هر سال مالی محاسبه می‌گردد.

اندازه شرکت: اندازه شرکت از لگاریتم طبیعی کل فروش شرکت به دست می‌آید.

اهرم مالی: اهرم مالی شرکت که از طریق نسبت بدهی‌ها به ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت به دست می‌آید.

رشد فروش: از فروش سال جاری منهای فروش سال گذشته تقسیم بر فروش سال گذشته به دست می‌آید.

نسبت جاری: از نسبت دارایی‌های جاری به بدهی‌های جاری به دست می‌آید.

بحث و نتایج

در این بخش داده‌های گردآوری شده از طریق نرم‌افزار Eviews10 تجزیه و تحلیل شدند. جدول (۱) نشان‌دهنده آمار توصیفی متغیرهای تحقیق می‌باشد که شامل ۱۱۲۰ مشاهده سال-شرکت است.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرها

نماد	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار
REM	-۰,۰۱۲	۰,۰۰۵	۰,۸۱۲	-۰,۸۸۷	۰,۱۶۷
AEM	۰,۰۳۹	۰,۰۲۰	۱,۹۹۲	-۰,۸۷۲	۰,۱۹۸
ROAIT_1	۰,۱۱۹	۰,۱۰۰	۰,۶۲۶	-۰,۳۷۰	۰,۱۳۳
ROEIT_1	۰,۲۵۶	۰,۲۵۷	۹,۴۸۶	-۹,۵۵۶	۰,۶۴۴
CFO	۰,۱۰۶	۰,۰۸۷	۰,۶۸۷	-۰,۴۶۰	۰,۱۲۹
SIZE	۱۴,۰۲۶	۱۳,۹۳۲	۱۹,۷۸۵	۸,۵۰۴	۱,۵۳۵
LEV	۰,۵۶۱	۰,۵۶۴	۱,۲۷۹	۰,۰۳۶	۰,۱۹۲
GROWTH	۰,۲۷۲	۰,۲۰۱	۶,۵۹۴	-۰,۹۹۰	۰,۵۳۶
DSTR	۱,۶۱۷	۱,۳۴۸	۲۲,۳۱۹	۰,۲۰۹	۱,۲۸۷
مشاهدات	۱۱۲۰	۱۱۲۰	۱۱۲۰	۱۱۲۰	۱۱۲۰

جدول (۱) دربردارنده آمار توصیفی متغیرها است. بیشترین میانگین مربوط به متغیر اندازه شرکت و کمترین مربوط به متغیر دستکاری سود واقعی است.

به منظور اطمینان از نتایج تحقیق و ساختگی نبودن روابط موجود در رگرسیون و معنادار بودن متغیرها، اقدام به انجام آزمون مانایی و محاسبه ریشه واحد متغیرهای تحقیق در مدل‌ها گردید. آزمون مزبور با استفاده از نرم‌افزار EViews و روش‌های آزمون لوین، لین و چو، آزمون ایم، پسران و شین، آزمون ریشه واحد فیشر-دیکی فولر تعمیم یافته و آزمون ریشه واحد فیشر-فیلیپس انجام گردید. نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد برای متغیرهای مدل‌ها به شرح جدول ۲ است.

جدول (۲): نتایج آزمون مانایی متغیرها

متغیرها	Levin, Lin & Chu		Im, Pesaran and Shin W-stat		ADF - Fisher Chi-square		PP - Fisher Chi-square	
	آماره	معناداری	آماره	معناداری	آماره	معناداری	آماره	معناداری
REM	-۲۰,۶۵۷	۰,۰۰۰	-۶,۷۲۲	۰,۰۰۰	۴۸۸,۷۹۹	۰,۰۰۰	۷۳۷,۸۵۹	۰,۰۰۰
AEM	-۲۰,۹۰۸	۰,۰۰۰	-۳,۹۹۷	۰,۰۰۰	۴۶,۲۶۱	۰,۰۰۰	۶۰۱,۸۰۶	۰,۰۰۰
ROAIT_1	-۲۴,۹۷۲	۰,۰۰۰	-۴,۸۴۵	۰,۰۰۰	۴۵۲,۶۳۷	۰,۰۰۰	۳۹۱,۴۶۳	۰,۰۰۰
ROEIT_1	-۲۴,۲۶۸	۰,۰۰۰	-۵,۰۶۳	۰,۰۰۰	۴۴۵,۵۳۹	۰,۰۰۰	۵۰۱,۷۴۸	۰,۰۰۰
CFO	-۲۵,۵۴۲	۰,۰۰۰	-۷,۸۴۴	۰,۰۰۰	۵۳۰,۱۶۸	۰,۰۰۰	۷۹۲,۱۳۹	۰,۰۰۰
SIZE	-۹,۰۲۱	۰,۰۰۰	-۵,۷۰۶	۰,۰۰۰	۳۲۱,۰۱۶	۰,۰۰۰	۴۲۸,۷۳۴	۰,۰۰۰
LEV	-۲۳,۴۴۹	۰,۰۰۰	-۳,۸۸۷	۰,۰۰۰	۴۱۹,۹۴۳	۰,۰۰۰	۳۷۲,۸۱۵	۰,۰۰۰
GROWTH	-۲۱,۱۵۷	۰,۰۰۰	-۳,۹۰۱	۰,۰۰۰	۳۹۸,۵۴۵	۰,۰۰۰	۵۳۴,۳۳۰	۰,۰۰۰
DSTR	-۱۶,۷۵۱	۰,۰۰۰	-۴,۴۱۲	۰,۰۰۰	۳۶۲,۵۰۶	۰,۰۰۰	۴۰۰,۹۸۴	۰,۰۰۰

نتایج بیان شده در جدول (۲) بیانگر این است که معناداری (Prob) به دست آمده برای کلیه آزمون‌های مانایی متغیرها کوچک‌تر از ۰,۰۵ است لذا کلیه متغیرهای تحقیق مانا هستند. پیش از تخمین مدل رگرسیونی تحقیق جهت آزمون فرضیات باید هم خطی متغیرهای موجود در مدل مورد بررسی قرار گیرد. جدول (۳) ضرایب همبستگی پیرسون میان متغیرها را نشان می‌دهد.

جدول (۳): نتایج آزمون عدم هم خطی

DSTR	GROWTH	LEV	SIZE	CFO	ROEIT_1	ROAIT_1	AEM	REM	Correlation
								۱,۰۰۰	REM
							۱,۰۰۰	۰,۴۰۰	AEM
						۱,۰۰۰	۰,۳۲۳	-۰,۴۳۴	ROAIT_1
					۱,۰۰۰	۰,۳۰۹	۰,۱۲۷	-۰,۱۱۱	ROEIT_1
				۱,۰۰۰	۰,۱۰۵	۰,۳۹۴	-۰,۴۵۸	-۰,۹۴۲	CFO
			۱,۰۰۰	۰,۲۰۳	۰,۱۲۸	۰,۲۴۱	۰,۰۷۰	-۰,۱۱۷	SIZE
		۱,۰۰۰	-۰,۰۰۳	-۰,۱۹۲	-۰,۱۰۳	-۰,۴۷۱	-۰,۳۷۷	۰,۲۵۴	LEV
	۱,۰۰۰	-۰,۱۴۹	۰,۱۴۱	۰,۰۶۷	۰,۰۰۸	-۰,۰۸۷	۰,۱۰۵	-۰,۰۵۶	GROWTH
۱,۰۰۰	۰,۱۵۷	-۰,۰۵۸۳	-۰,۰۹۵	۰,۰۳۷	۰,۰۴۷	۰,۲۸۴	۰,۴۷۳	-۰,۰۶۸	DSTR

باتوجه به نتایج جدول (۳) و آزمون هم خطی متغیرها مشخص می‌شود که مقادیر ضریب همبستگی خیلی زیاد یا خیلی کم (نزدیک به +۱ و -۱) که نتایج تحلیل رگرسیونی را تحت تأثیر قرار دهد، وجود ندارد، در نتیجه هم خطی میان

متغیرهای پژوهش وجود ندارد. نتایج حاصل از تخمین مدل آزمون فرضیه های ۱-۱ و ۲-۱ با استفاد از روش EGLS در جدول (۴) به نمایش درآمده است.

جدول (۴): نتایج تخمین مدل آزمون فرضیه های ۱-۱ و ۲-۱

$$REM_{it} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{it-1} + \beta_2 ROE_{it-1} + \beta_3 CFO_{it} + \beta_4 SIZE_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 GROWTH_{it} + \beta_7 DSTR_{it} + \varepsilon_{it}$$

متغیر	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob
ROAIT_1	۰,۰۲۳	۰,۰۱۰	۲,۳۳۵	۰,۰۱۹
ROEIT_1	-۰,۰۰۰۴	۰,۰۰۱	-۰,۳۸۰	۰,۷۰۳
CFO	-۱,۱۶۸	۰,۰۰۸	-۱۴۰,۷۵۰	۰,۰۰۰
SIZE	۰,۰۰۶	۰,۰۰۱	۴,۱۶۳	۰,۰۰۰
LEV	۰,۰۰۰۵	۰,۰۰۸	۰,۰۷۲	۰,۹۴۲
GROWTH	۰,۰۰۷	۰,۰۰۱	۳,۸۸۲	۰,۰۰۰۱
DSTR	-۰,۰۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱۴	-۰,۰۱۲	۰,۹۹۰
عرض از مبدأ (C)	۰,۰۲۷	۰,۰۲۰	۱,۳۴۵	۰,۱۷۸

ضریب تعیین = ۰,۷۷۰

ضریب تعیین تعدیل شده = ۰,۷۶۶

آماره دوربین واتسون = ۱,۸۹۱

آماره آزمون F = ۲۲۱,۱۴۵

احتمال آزمون F = ۰,۰۰۰

نتایج بیان شده در جدول (۴) بیانگر این است که معناداری آزمون F برابر با ۰,۰۰۰ می باشد که کوچک تر از ۰,۰۵ است لذا مدل آزمون فرضیات با احتمال ۹۵٪ معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است. ضریب تعیین تعدیل شده مدل معادل ۰,۷۶۶ است. این عدد نشان می دهد که حدود ۷۶ درصد تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای توضیحی مدل قابل تبیین است و از آنجائی که آماره دوربین- واتسون مدل برابر با ۱,۸۹۱ است و این مقدار بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، می توان گفت که در مدل خودهمبستگی وجود ندارد.

تحلیل فرضیه ۱-۱: نتایج مندرج در جدول (۴) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر مستقل بازده دارایی ها در دوره گذشته (۰,۰۱۹)، کوچک تر از ۰,۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (۰,۰۲۳) مثبت است. در نتیجه می توان بیان کرد که بازده دارایی ها در دوره گذشته تاثیر مثبت و معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی دارد. بر این اساس، فرضیه ۱-۱ پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه بازده دارایی ها در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی دارد، پذیرفته می گردد.

تحلیل فرضیه ۲-۱: نتایج مندرج در جدول (۴) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر مستقل بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته (۰,۷۰۳)، بزرگ تر از ۰,۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (-۰,۰۰۰۴) منفی است. در نتیجه می توان بیان کرد که بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تاثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی ندارد. بر این اساس، فرضیه ۱-۱ پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه بازده حقوق

صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های واقعی دارد، پذیرفته نمی‌گردد.

نتایج حاصل از تخمین مدل آزمون فرضیه های ۱-۲ و ۲-۲ با استفاده از روش EGLS در جدول (۵) به نمایش درآمده است.

جدول (۵): نتایج تخمین مدل آزمون فرضیه های ۱-۲ و ۲-۲

$$AEM_{it} = \beta_0 + \beta_1 ROA_{it-1} + \beta_2 ROE_{it-1} + \beta_3 CFO_{it} + \beta_4 SIZE_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 GROWTH_{it} + \beta_7 DSTR_{it} + \varepsilon_{it}$$

متغیر	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob
ROAIT_1	۰,۴۱۰	۰,۰۲۹	۱۳,۹۶۶	۰,۰۰۰
ROEIT_1	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۳	-۰,۶۱۲	۰,۵۴۰
CFO	-۱,۱۶۰	۰,۰۱۸	-۶۳,۰۵۲	۰,۰۰۰
SIZE	۰,۰۰۹	۰,۰۰۴	۲,۲۶۷	۰,۰۲۳
LEV	-۰,۱۸۳	۰,۰۲۴	-۷,۶۲۳	۰,۰۰۰
GROWTH	۰,۰۵۰	۰,۰۰۵	۸,۹۴۵	۰,۰۰۰
DSTR	۰,۰۷۴	۰,۰۰۴	۱۶,۰۴۳	۰,۰۰۰
عرض از مبدأ (C)	-۰,۰۵۱	۰,۰۶۱	-۰,۸۳۶	۰,۴۰۲

ضریب تعیین تعدیل شده = ۰,۶۶۱

ضریب تعیین = ۰,۶۷۹

احتمال آزمون F = ۰,۰۰۰

آماره آزمون F = ۴۸,۵۸۹

آماره دورین واتسون = ۱,۹۷۸

نتایج بیان شده در جدول (۵) بیانگر این است که معناداری آزمون F برابر با ۰,۰۰۰ می‌باشد که کوچک‌تر از ۰,۰۵ است لذا مدل آزمون فرضیات با احتمال ۹۵٪ معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است. ضریب تعیین تعدیل شده مدل معادل ۰,۶۶۱ است. این عدد نشان می‌دهد که حدود ۶۶ درصد تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای توضیحی مدل قابل تبیین است و از آنجائی که آماره دورین- واتسون مدل برابر با ۱,۹۷۸ است و این مقدار بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، می‌توان گفت که در مدل خودهمبستگی وجود ندارد.

تحلیل فرضیه ۱-۲: نتایج مندرج در جدول (۵) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر مستقل بازده دارایی‌ها در دوره گذشته (۰,۰۰۰)، کوچک‌تر از ۰,۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (۰,۴۱۰) مثبت است. در نتیجه می‌توان بیان کرد که بازده دارایی‌ها در دوره گذشته تأثیر مثبت و معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد. بر این اساس، فرضیه ۱-۲ پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه بازده دارایی‌ها در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت‌های تعهدی دارد، پذیرفته می‌گردد.

تحلیل فرضیه ۱-۲: نتایج مندرج در جدول (۵) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر مستقل بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته (۰,۵۴۰)، بزرگتر از ۰,۰۵ و ضریب برآورد شده آن متغیر (۰,۰۰۲-) منفی است. در نتیجه می توان بیان کرد که بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تاثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های تعهدی ندارد. بر این اساس، فرضیه ۱-۲ پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های تعهدی دارد، پذیرفته نمی گردد.

نتیجه گیری

نتایج تجزیه و تحلیل اطلاعات در این پژوهش نشان داد بازده حقوق صاحبان سهام در دوره گذشته تأثیر معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی ندارد. همچنین بازده دارایی ها در دوره گذشته تأثیر مثبت و معناداری بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی دارد، لذا با افزایش بازده دارایی ها در دوره گذشته، دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی افزایش می یابد. این یافته از جهاتی در راستای نتایج تحقیق ساری و همکاران (۲۰۲۱) آنها به این نتیجه رسیدند که عملکرد مطلوب دوره گذشته در دوره آتی رفتارهای فرصت طلبانه ناشی از مدیریت سود را افزایش می دهد. تانگ و همکاران (۲۰۱۵) نیز دریافتند که مدیریت سود می تواند عملکرد مثبت شرکت را بهبود بخشد، این یافته هم تا حدودی در راستای نتایج تحقیق حاضر است. بر اساس نتایج می توان بیان نمود که عملکرد مطلوب شرکت در دوره های مالی گذشته مدیران را بر آن می دارد، با استفاده از دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی در دوره آتی، بازده شرکت را کم کنند تا بخشی از آن را جهت منافع شخصی خود استفاده نمایند. این عمل طبق نظریه های حسابداری از تضاد منافع میان مدیران و مالکان ناشی می شود. بر این اساس به هیئت مدیره شرکت ها پیشنهاد می گردد با افزایش عملکرد مالی شرکت در دوره گذشته، در سال جاری با افزایش

مکامیزم های نظارتی حاکمیت شرکتی جلوی دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی را بگیرند. به حسابرسان مستقل پیشنهاد می گردد با بررسی صورت های مالی دوره های گذشته و افزایش عملکرد، صورت های مالی دوره جاری را با احتمال وجود دستکاری سود به وسیله مدیریت مورد بررسی قرار دهند. همچنین به پژوهشگران در تحقیقات آتی پیشنهاد می گردد از طیف گسترده تری از متغیرهای عملکردی نسبت به تحقیق حاضر استفاده نمایند. همچنین پیشنهاد می گردد در تحقیقات آتی به بررسی تأثیر دیگر متغیرهای شرکتی در دوره گذشته مانند جریان وجوه نقد، نوع مالکیت و اظهار نظر حسابرس بر دستکاری سود به وسیله مدیریت فعالیت های واقعی و تعهدی بپردازند.

منابع و مأخذ

1. Ahmadi, Y., Banimahd, B., Talebnia, G. and pourzamani, Z. (2020). The Effect of Earnings Management on the Relationship between Earnings Forecast Error and Earning Persistence: Test of Management Overconfidence Theory. *International Journal of Finance & Managerial Accounting*, 5(19), 99-115.
2. Balsam, S., Krishnan, J. and Yang, J. (2003). Auditor industry specialization and earnings quality. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 22 (2), 71-97.
3. Bartov, E., Givoly, D. and Hayn, C. (2002). The rewards to meeting or beating earnings expectations. *Journal of Accounting and Economics*, 33, 173-204.

4. Chen, K.Y., Lin, K.L. and Zhou, J. (2005). Audit quality and earnings management for Taiwan IPO firms. *Managerial Auditing Journal*, 20(1), 86-104.
5. Choy, H.L. (2012). Assessing earnings management flexibility. *Review of Accounting and Finance*, 11(4), 340-376.
6. Cohen, D.A. and Zarowin, P. (2010). Accrual-based and real earnings management activities around seasoned equity offerings. *Journal of Accounting and Economics*, 50(1), 2-19.
7. Ebaid, I.S. (2012). Earnings management to meet or beat earnings thresholds: Evidence from the emerging capital market of Egypt. *African Journal of Economic and Management Studies*, 3(2), 240-257.
8. Forouzandeh, J., Izadinia, N. and Daei-Karimzadeh, S. (2020). The Effect of Audit Report Type and Audit Report Paragraphs on Abnormal Stock Return Using Earnings Response Coefficient Model. *International Journal of Finance & Managerial Accounting*, 5(19), 143-150.
9. Francis, B., Hasan, I. and Li, L. (2016). Abnormal real operations, real earnings management, and subsequent crashes in stock prices. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 46(2), 217-260.
10. Gunny, K.A. (2010). The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance: Evidence from meeting earnings benchmarks. *Contemporary Accounting Research*, 27(3), 855-888.
11. Habib, A., Bhuiyan, M.B.U. and Islam, A. (2013). Financial distress, earnings management and market pricing of accruals during the global financial crisis. *Managerial Finance*, 39(2), 155-180.
12. Hu, N., Hao, Q., Liu, L. and Yao, L.J. (2015). Managerial tenure and earnings management. *International Journal of Accounting and Information Management*, 23(1), 42-59.
13. Kothari, S.P., Mizik, N. and Roychowdhury, S. (2015). Managing for the moment: The role of earnings management via real activities versus accruals in SEO valuation. *The Accounting Review*, 91(2), 559-586.
14. Mashayekhi, B. and Hosseinpour, A. (2016). The Relationship between Real Earnings Management and Accrual Earnings Management in Companies Suspected of Fraud Listed in Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 12(49), 29-52. (In Persian).
15. Nasiri, M. and Hasannejad, M. (2018). Investigate Earnings Manipulations by Real Activities Management and Its Impact on the Investors' Perceptions. *Accounting and Auditing Research*, 10(39), 149-166. (In Persian).
16. Nikbakht, N. and Aflatooni, A. (2014). The Effects of Good and Bad News on Investors' Perception of the Persistence of Accruals. *Journal of Iranian Accounting Review*, 1(3), 79-94. (In Persian).
17. Salehi-Kordabadi, S. and Zad-Dousti, F. (2020). The relationship between corporate governance, earnings management and financial performance in companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting and Management Vision*, 3(26), 92-109.
18. Sari, M.R., Djohanputro, B. and Kountur, R. (2021). Past Performance and Earnings Management: The Effect of Free Cash Flow. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(1), 037-043.

19. Tang, H.W. and Chang, C.C. (2015). Does corporate governance affect the relationship between earnings management and firm performance? An endogenous switching regression model. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 45(1), 33-58.
20. Zalaghi, H. and Ghadami Mashhour, A. (2018). Relationship between Real Earnings Management and Accruals Earnings Management with the Transparency of Accounting Information in Listed Firms in Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 15(58), 161-179.

The Role of Past Financial Performance in Earnings Manipulations by Management of Real and Accrued Activities in Companies Listed on the Tehran Stock Exchange

Khadijeh Rabiee¹
Hassan Fotuhi Foshtomi^{*2}
Abdullah Fotuhi Foshtomi³

Date of Receipt: 2020/09/25 Date of Issue: 2020/11/05

Abstract

The aim of this study was to evaluate the role of past financial performance in earning manipulating by managing real and accrual activities in companies listed on the Tehran Stock Exchange. The statistical population of the study included all companies listed on the Tehran Stock Exchange in the period 2013 to 2020. To collect the required information, 140 companies were selected as a sample by systematic elimination method. The collected data were analyzed using data panel regression and combined regression in Eviews10 software. The results obtained at 95% confidence level represented that the return on assets in the previous period has a positive and significant effect on earning manipulation by managing actual activities and earning manipulation by managing accrual activities. Also, the return on equity in the previous period has no significant effect on the manipulation of earnings by the management of actual activities and the manipulation of earnings by the management of accrual activities. Therefore, it can be said that the increase in performance due to the return on assets in the past period encourages managers to manipulate earnings by managing real and accrued activities in the company.

Keywords

Return on equity, Return on assets, Earnings Manipulation, Financial Performance, Earnings Management.

1. Assistant Professor of Accounting, Payame Noor University, Golestan, Iran. (k.rabiee@ut.ac.ir)
2. Graduated from the University of Guilan, Rasht, Guilan, Iran. (Responsible author: hassan.fotouhi0@gmail.com).
3. Graduated from Master of Business Administration, Mehrastan Non-Profit University, Astana, Gilan, Iran. (A.fotuhi69@gmail.com)